

**ODESA  
NATIONAL UNIVERSITY  
HERALD**  
Volume 29. Issue 2(45) **2024**  
**SERIES**  
GEOGRAPHY  
& GEOLOGY

**ВІСНИК  
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО  
УНІВЕРСИТЕТУ**  
ТОМ 29. Випуск 2(45) **2024**  
**СЕРІЯ**  
ГЕОГРАФІЧНІ  
ТА ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE  
ODESA I. I. MECHNIKOV NATIONAL UNIVERSITY

ODESA NATIONAL  
UNIVERSITY  
HERALD

*Series: Geography & Geology*

Scientific journal

Published Two issues a year

Series founded in 1996

**Volume 29. Issue 2(45) 2024**

Odesa  
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

# ВІСНИК ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

*Серія: Географічні та геологічні науки*

Науковий журнал

Виходить 2 рази на рік

Серія заснована у 1996 р.

**ТОМ 29. Випуск 2(45) 2024**

Одеса  
2024

**Засновник та видавець** – Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

**Редакційна рада:** В. І. Труба, канд. юр. наук (голова ред. ради); В. О. Іваниця, д-р біол. наук (заступник голови ред. ради); С. М. Андрієвський, д-р фіз.-мат. наук; В. В. Глебов, канд. іст. наук; Л. І. Стрій, к. філол. наук; Н. О. Кравченко, д. філол. наук; Л. М. Дунаєва, д-р політ. наук; В. В. Заморов, канд. біол. наук; О. В. Запорожченко, канд. біол. наук; О. А. Іванова, д-р наук із соц. комунікацій; Ю. А. Ніцук, д. фіз.-мат. наук; В. Г. Кушнір, д-р іст. наук; В. В. Менчук, канд. хім. наук; О. В. Суровцева, директор Наукової бібліотеки; Н. М. Крючкова, канд. екон. наук; Л. М. Токарчук, канд. юр. наук; М. І. Ніколаєва, канд. політ. наук; В. В. Яворська, д-р геогр. наук.

**Редакційна колегія журналу:**

В. В. Яворська, д-р геогр. наук, професор (*головний редактор*); С. В. Кадурін, канд. геол. наук, доцент (*заступник головного редактора*); К. В. Коломієць, канд. геогр. наук, доцент (*відповідальний секретар*); **Члени редакційної колегії:** О. Р. Андріанова, д-р геогр. наук; І. В. Буйнівич, доктор філософії (Філадельфія, США); Г. В. Вихованець, д-р геогр. наук, професор; Зайга Крішьяне, д-р геогр. наук, професор (Латвія, Рига); Коболєв Б. П., д-р геолог. наук, професор (Київ, Україна); С. П. Лезерман, доктор філософії, професор (Маямі, США); Ц. Мадри, канд. геогр. наук, ад'юнкт (Польща, Познань); Т. П. Мокрицька, д-р геолог. наук, професор (Дніпро, Україна); А. В. Муровська, канд. геолог. наук (Київ, Україна); Л. Г. Руденко, д-р геогр. наук, академік НАН України (Київ, Україна); В. А. Сич, д-р геогр. наук, проф.; В. В. Янко, д-р геол. – мін. наук, професор.

**Відповідальний за випуск** – доц. К. В. Коломієць

**Establisher and Publisher** – Odesa I. I. Mechnikov National University

**Editorial Council:**

V. I. Truba, CandSc (Jurisprudence) (Chairman of Editorial Council), V. O. Ivanytsia, DrSc (Biology) (Deputy Chairman of Editorial Council), S. M. Andriievskiy, DrSc (Physico-mathematical Sciences), V. V. Hliebov, CandSc (History), L. I. Striy, CandSc (Philology), L. M. Dunaieva, DrSc (Politics), V. V. Zamorov, CandSc (Biology), O. V. Zaporozhchenko, CandSc (Biology), O. A. Ivanova, DrSc (Social Communications), Yu. A. Nitsuk, DSc (Physics & Mathematics), V. G. Kushnir, DrSc (History), V. V. Menchuk, CandSc (Chemistry), O. V. Surovtceva, Director of the Scientific Library, N. M. Kruchkova, CandSc (Economy), L. M. Tokarchuk, CandSc (Jurisprudence), M. I. Nikolayeva, CandSc (Politics), V. V. Yavorska, DrSc (Geography).

**Editorial board of the journal:**

V. V. Yavorska, Geography (Odesa, Ukraine) – *Editor-in-Chief*; S. V. Kadurin, Geology (Odesa, Ukraine) – *Deputy Editor-in-Chief*; K. V. Kolomyiets, Geography (Odesa, Ukraine) – *Executive Secretary*; O. R. Andrianova, Geography (Odesa, Ukraine); I. V. Buynievich, Geology (Philadelphia, USA); V. P. Kobolev, Geology (Kyiv, Ukraine); G. V. Vykhovanetz, Geography (Odesa, Ukraine); Zaiга Krišjane, Geography (Latvia, Riga); S. P. Leatherman, Geography (Miami, USA); C. Madry, Geography (Poland, Poznan); T. P. Mokritskaya, Geology (Dnipro, Ukraine); A. T. Murovska, Geology (Kyiv, Ukraine); L. G. Rudenko, Geography (Kyiv, Ukraine); V. A. Sych, Geography (Odesa, Ukraine); V. V. Yanko, Geology (Odesa, Ukraine).

**Responsible for the issue** – Doc. K. V. Kolomyiets

«Вісник Одеського національного університету. Географічні і геологічні науки» входить до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»). Затверджено наказом МОН України № 409 від 17.03.2020 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:

Серія KB № 11466–339P від 07.07.2006 р.

Згідно із Рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 36 від 11.01.2024 р. журнал зареєстрований як друковане медіа із ідентифікатором R30–02547.

Затверджено до друку Вченою радою Одеського національного університету

ім. І. І. Мечникова. Протокол № 6 від 17 грудня 2024 р.

## ЗМІСТ

### ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

#### ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ

**Ситник О. І.**

АНТРОПОГЕНІЗАЦІЯ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ ОКРЕМИХ ТЕРИТОРІЙ  
МІЖЗОНАЛЬНОГО ГЕОЕКОТОНУ «ЛІСОСТЕП-СТЕП» УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ  
ГАЙВОРОНСЬКОГО СТАРОПРОМИСЛОВОГО РАЙОНУ ..... 11

**Шуйський Ю. Д.**

ОСНОВНІ ПИТАННЯ СИСТЕМНОЇ БУДОВИ ГЕОГРАФІЧОЇ  
ОБОЛОНКИ ЗЕМЛІ..... 32

#### ГРУНТОЗНАВСТВО ТА ГЕОГРАФІЯ ГРУНТІВ

ДО 85-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

**Тригуб В. І., Буяновський А. О., Сич В. А., Адобовська М. В.**

ЄРОФЕЙ НИКИФОРОВИЧ КРАСЕХА:  
ВЧЕНИЙ, ГРУНТОЗНАВЕЦЬ, ОСОБИСТІТЬ..... 51

#### ЕКОНОМІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ І ТУРИЗМ

**Буяновська Л. Ю., Яворська В. В.**

ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ДЕМОГРАФІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ  
ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ ..... 56

**Буяновський А. О., Шашеро А. М., Приходько З. В.**

КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ МОДЕЛЕЙ  
РОЗВИТКУ МІСТА ..... 65

**Добровольська В. А., Єрмаков В. В., Герасименко О. В.**

РОЗШИРЕННЯ МОРСЬКИХ ШЛЯХІВ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ..... 82

**Сич В. А., Шашеро А. М., Коломієць К. В.**

ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ПРИЙНЯТТЯ  
ТА ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ:  
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ..... 94

**Сліже М. О., Берлінський М. А., Ель Хадрі Ю.**

РОЗВИТОК ПРІОРИТЕТНИХ СЕКТОРІВ БЛАКИТНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ  
НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ..... 110

## **ГЕОХІМІЯ**

**Грига М. Ю.**

ЕКОЛОГО-ГЕОХІМІЧНА ОЦІНКА ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ РОЗПОДІЛУ СПЛУК  
АЗОТУ І ФОСФОРУ В ПОВЕРХНЕВИХ ВОДАХ ДНІПРА..... 122

## **ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ**

### **ЗАГАЛЬНА, МОРСЬКА ГЕОЛОГІЯ ТА ПАЛЕОНТОЛОГІЯ**

**Дернов В. С.**

ПЕРША ЗНАХІДКА ПРЕДСТАВНИКА РОДУ DELTOIDONAUTILUS SPATH,  
1927 (NAUTILIDA: SERNALORODA) В ПАЛЕОГЕНОВИХ ВІДКЛАДАХ  
КРИМСЬКОГО ПІВОСТРОВА (УКРАЇНА) ..... 139

**Янко В. В., Дікол О. С., Кадурін С. В., Кравчук Г. О.,  
Кадурін В. М., Кондарюк Т. О.**

БЕЗПЕКОВА СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ РОЗВАНТАЖЕННЯ ГЛИБИННИХ  
ФЛЮЇДНИХ ПОТОКІВ НА ДНІ ЧОРНОГО МОРЯ..... 150

## **ВТРАТИ НАУКИ**

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА СТЕПАНА ПАВЛОВИЧА ПОЗНЯКА..... 166

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ЄВГЕНІЯ АНАТОЛЬОВИЧА ЧЕРКЕЗА..... 170

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ МИКОЛИ ЙОСИПОВИЧА ТОРТИКА..... 174

## CONTENTS

### GEOGRAPHICAL SCIENCES

#### PHYSICAL GEOGRAPHY

**Sytnyk O. I.**

ANTHROPOGENIZATION OF WATER BODIES OF CERTAIN TERRITORIES  
OF THE INTERZONAL GEOECOTON “LYSOSTEP-STEP” OF UKRAINE  
AS AN EXAMPLE OF THE GAYVORON OLD INDUSTRIAL DISTRICT ..... 11

**Shuisky Yu. D.**

BASICAL ASPECTS OF SYSTEMATIC CONSTRUCTION OF GEOGRAPHICAL  
NATURAL SYSTEMS WITHIN THE WORLD GEOGRAPHY COVER..... 32

#### SOIL SCIENCE

TO THE 85TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH

**Trigub V. I., Buianovskiy A. O., Sych V. A., Adobovska M. V.**

YEROFEY NYKYFOROVYCH KRASIEKHA: SCIENTIST, SOIL SCIENTIST,  
PERSONALITY..... 51

#### ECONOMIC AND SOCIAL GEOGRAPHY AND TOURISM

**Buianovska L. Yu., Yavorska V. V.**

GEOGRAPHICAL ASPECTS OF THE MODERN DEMOGRAPHIC  
TRANSFORMATION OF THE ODESA REGION..... 56

**Buianovskiy A. O., Shashero A. M., Prykhodko Z. V.**

KEY FACTORS INFLUENCING THE FORMATION OF CITY  
DEVELOPMENT MODELS ..... 65

**Dobrovol'ska V. A., Yermakov V. V., Herasymenko O. V.**

EXPANSION OF SEA ROUTES: CURRENT ISSUES OF TODAY ..... 82

**Sych V. A., Shashero A. M., Kolomiyets K. V.**

THE INFLUENCE OF CULTURAL CHARACTERISTICS ON THE ADOPTION  
AND IMPLEMENTATION OF SOCIAL INNOVATIONS: A COMPARATIVE  
ANALYSIS OF REGIONAL APPROACHES..... 94

**Slizhe M. O., Berlinskyi N. A., Hadri Y. El**

DEVELOPMENT OF THE BLUE ECONOMY PRIORITY SECTORS  
OF UKRAINE AT THE BEGINNING OF THE 21ST CENTURY ..... 110

## **GEOCHEMISTRY**

**Hryha M. Yu.**

EVALUATION OF THE ECOLOGICAL AND GEOCHEMICAL PATTERNS  
OF NITROGEN AND PHOSPHORUS DISTRIBUTION IN THE DNIPRO RIVER'S  
SURFACE WATERS ..... 122

## **GEOLOGICAL SCIENCES**

### **GENERAL, MARINE GEOLOGY AND PALEONTOLOGY**

**Dernov V. S.**

THE FIRST RECORD OF THE GENUS DELTOIDONAUTILUS SPATH,  
1927 (NAUTILIDA: CEPHALOPODA) IN THE PALAEOGENE  
OF THE CRIMEAN PENINSULA, UKRAINE ..... 139

**Yanko V. V., Dikol O. S., Kadurin S. V., Kravchuk G. O.,  
Kadurin V. M., Kondariuk T. O.**

SAFETY COMPONENT OF STUDYING THE UNLOADING OF DEEP FLUID  
FLOWS ON THE BLACK SEA FLOOR ..... 150

### **MEMORY ABOUT FAMOST SCIENTIST**

IN BRIGHT MEMORY OF STEPAN PAVLOVYCH POZNYAK ..... 166

IN BRIGHT MEMORY OF YEVGENY ANATOLYOVICH CHERKEZ ..... 170

IN BRIGHT MEMORY OF MYKOLA YOSYPOVYCH TORTYK ..... 174